

STORTINGET

Representantforslag 43 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Mimir Kristjánsson, Seher Aydar og Tobias Drevland Lund

Dokument 8:43 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mimir Kristjánsson, Seher Aydar og Tobias Drevland Lund om at Nav ved behandling av søknader om sosialhjelp ikke stiller vilkår om salg av nødvendige eiendeler som bolig og bil eller krav om å bruke av oppsparte midler

Til Stortinget

Bakgrunn

Den siste tiden har flere hjelpeorganisasjoner slått alarm om raskt voksende matkøer i norske byer. Frelsesarmeens Håkon Løvteit sa til NRK 10. september 2022:

«Matkøene har på kort tid blitt dobbelt så lange og vel så det. Vi ser stadig nye ansikter som man kunne omtalt som 'vanlige'.»

I VG 14. september 2022 fortalte Matsentralen, som distribuerer mat videre til organisasjoner som driver med matutdeling til trengende, om en fortvilt situasjon:

«Der det deles ut mat, er det nå køer. Det er det over hele landet.»

Situasjonen er nå så vanskelig for mange at organisasjonen Dyrehjelperne, som normalt skal dele ut mat til dyr, nå i stedet har begynt å dele ut mat til mennesker. Frivillige organisasjoner som Frelsesarmeen, Blå Kors og Matsentralen gjør en uvurderlig jobb. Samtidig er det grunnleggende sett et offentlig ansvar å sikre at ingen sulter i hjel i Norge. I møte med en ekstrem prisvekst har

mange opplevd å bli flere tusen kroner fattigere enn de var i fjor.

Nav har et ansvar for å hjelpe mennesker som befinner seg i en nødsituasjon. Nav har ikke en landsomfattende oversikt over hvor mange som ber om økonomisk nødhjelp fra lokale Nav-kontor, men de ser en trist utvikling, stod det i Klassekampen 28. oktober. Direktør i Nav, Hans Christian Holte, sier i samme oppslag:

«Vi merker oss at enkelte kommuner har økt pågang»,

og han

«karakteriserer utviklingen som urovekkende og slår fast at vi er inne i en ekstraordinær økonomisk tid.»

Og videre sier han:

«Denne situasjonen kommer til å fortsette utover høsten og vinteren. Det er mange som har det tøffere nå som både prisene og renta øker.»

En gjennomgang Klassekampen har gjort, viser at dersom man holder nyankomne ukrainske flyktninger utenfor, går antall personer som søker sosialhjelp, ned i ni av landets elleve største byer. Mens nøden øker, er det altså færre enn før som vil ha hjelp fra Nav. En rapport fra Forbruksforskningsinstituttet SIFO peker i samme retning. SIFO melder i rapporten Dyrtid under oppseiling II at per august 2022 er det 400 000 norske hushold som sliter økonomisk. 130 000 av dem har svært dårlig økonomi. Forskerne karakteriserer denne gruppa som «ille ute». Av disse har 12 prosent oppsøkt frivillige matutdelinger, mens kun 7 prosent har bedt Nav om å få hjelp til mat.

Dette skjer på tross av at Nav har en plikt til å hjelpe folk i en nødssituasjon.

På spørsmål om man må selge unna alt før man får hjelp fra Nav, svarer direktøren i Nav:

«Kravene som stilles for å kunne få sosialhjelp, er politisk bestemt.»

Under koronapandemien utarbeidet Arbeids- og velferdsdirektoratet en veileder for forenklet behandling av søknader om økonomisk sosialhjelp. Den ga veiledning om hvordan Nav-kontoret kan sikre forsvarlig saksbehandling i en situasjon med større press på de sosiale tjenestene. I veilederen ble Nav-kontorene oppfordret blant annet til å være mer tilbakeholdne med å stille villkår om salg av bolig, bil eller andre verdigjenstander. Som følge av ekstreme mat- og strømpriser og

økende rente er det stadig flere som opplever en økonomisk krise, og derfor er det etter forslagsstillernes syn nødvendig å gjeninnføre veilederen for behandling av saker om økonomisk stønad, som gjaldt fram til 30. juni 2022.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav gjeninnfører en forenklet veileder for behandling av saker om økonomisk stønad, tilsvarende den som gjaldt fram til 30. juni 2022.

22. november 2022

Mimir Kristjánsson

Seher Aydar

Tobias Drevland Lund